

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 122 (2986) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 június 2

Német és olasz páncélos-erők áttörték a brit aknamezőket Libiában

Megjelent a mexikói hivatalos lapban a tengelyhatalmaknak szóló hadüzenet. Indiából való kivonulásra akarja kényszeríteni Gandhi az angolokat

Bernből jelentik (Bud. Tud.): A libiai harcokról közlik, hogy a német és olasz páncélos erők a brit aknamezőket áttörve, Trigh-Capuzzo irányában törnek előre.

Stockholmból jelentik (MTL.) A Stefani Iroda jelenti: Londoni jelentés szerint a brit lapok kairói levelezői megállapítják, hogy a marmarcai arevonalon még javában folynak a hadműveletek. Az eddigi eredményből azonban máris megállapítható, hogy az angolok részén a veszteségek igen érzékenyek. Különösen a légierőt érte nagy veszteség. Elismerik, hogy brit részről nagyobbak a veszteségek, mint az olaszok és németek oldalán.

Az Uj Nemzedék írja: Az NST. londoni jelentése szerint Canterbury városában a hétfőre virradó éjjel végrehajtott német megtorló légitámadás igen súlyos károkat okozott. Számos magán- és középület elpusztult, közöttük százados műemlékek is. A város egész üzletgyede tüztengerré vált. A halottak száma állítólag csekély.

Mexikóból jelentik (MTL.) Az OFI jelenti: A mexikói hivatalos lap kedd reggeli számában közli a tengelyhatalmaknak szóló hadüzenetet. A hadüzenetet az elnök hétfőn írta alá. Az elnök a hadüzenettel egyidőben több rendeletet írt alá, melyek rendkívüli hatalommal ruházzák fel abból a célból, hogy az ország valamennyi erőforrását mozgósíthassa. A tengelyhatalmaknak szóló hadüzenetet a mexikói svéd ügyvivő útján hozzák Németország, Japán és Olaszország tudomására. A tengelyhatalmak érdekeit ugyanis a svéd ügyvivő képviseli. A tengelyhatalmaknak szóló hadüzenetet Stockholmban keresztül továbbítják a tengelyhatalmak fővárosai felé.

Genéből jelentik (MTL.) A NTL jelenti: Mint a Daily Mail Bombayból jelenti, Gandhi rövidesen passzív ellenállást akar megindítani. Ezt az elhatározását Harijad című lapjában a következőképpen okolja meg:

— India népének akaraterejével arra kell kényszeríteni az angolokat, hogy vonuljanak vissza Indiából. Az angolokkal kapcsolatban szerzett eddigi tapasztalatok megtanították az indiaiakat arra, hogy a kölcsönös bizalom és megbecsülés megszűnése után lehetetlen az együttműködés. India és Anglia között ez a helyzet áll fenn. Az angolok India megszállásával okot szolgáltatnak a japánok betörésére és India belsejében viszályt idéztek elő, fokozva az indusok angolelleanes érzelmét.

Mint a Daily Mail a jelentés végén

közli, jól értesült bombay-i körökben attól félnek, hogy Gandhi cikkével új válságot idéz elő Anglia és India viszonyában.

A háborús termelés fokozására irányulnak Laval párizsi megbeszélései

Párizsból jelentik (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Párizsban tartózkodó Laval francia kormányfő a hétfői napon is folytatta megbeszéléseit a munkaadók és a munkások képviselőivel. Ezek a megbeszélések a termelés fokozásának lehetőségeire és módjaitra vonatkoztak. Laval a munkaadók és munkások képviselőivel folytatott megbeszélései után fogadta Daquier de Pellepoist, a zsidó kérdés rendezésének új főbiztosát, akivel hosszasan tárgyalt. A kormányfő aztán az ipari termelés államtitkárát fogadta, akivel szintén hosszabb megbeszélést folytatott.

Prágából jelentik (MTL.) A kedd reggeli cseh lapok vezető helyen közlik a cseh védelmi kormány felhívását,

amelynek értelmében este 8 órakor a prágai Altstädterringen nagyszabású tiltakozó gyűlést rendeznek Benes és csatlósai aknamunkája ellen. A védelmi kormány felhívja a cseh lakosságot, hogy a gyűlésen minél nagyobb számban jelenjen meg. A cseh lapok cikkeiben állást foglalnak a londoni emigránsok ellen és a lakosságot saját érdekében a német birodalom és Hácha elnök, valamint a védelmi kormány iránti hűségre szólítják fel.

100 millió márkás fegyverkezési kölcsönt nyújtott Németország Törökországnak

(MTL.) A NTL jelenti: Németország százmillió márkás kölcsönt biztosított a török kormány rendelkezésére. A kölcsönösszegből a török kormány hadianyagot vásárol Németországban. A szerződés megkötésére török bizottság érkezett Berlinbe.

Folytatja a képviselőház a zsidó birtokok kisajátításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülését 10 óra után nyitotta meg Szinnyei-Merse Jenő alelnök. Különböző elnöki bejelentések után az elnök közölte, hogy a május hó 22-iki ülésen tett bejelentése értelmében kisorsolták Müller Antal országgyűlési képviselő ellen Kornis Elemér országgyűlési képviselő által tett összeférhetlenségi ügyben az összeférhetlenségi ítélő bizottság tagjait. Az elnök bejelentette, hogy az összeférhetlenségi bizottság ügyének az ítélő bizottság előtti előadásával Meixner Emil bíza meg. Ezután az ítélőbizottság tagjai az 1-es számú teremben megkezdték munkájukat. A képviselőház ezt követően folytatta a zsidó földbirtokok kisajátítására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását. A soron következő szónok Braunecke Antal báró, az Erdélyi Párt vezérszónoka volt. Hangoztatta, hogy az erdélyi

nyelvi nagyrésze helyesli a törvényjavaslatot. Az erdélyiek ugyanis tudják, hogy mit jelent: zsidó. A zsidóság megtagadta az idegen uralom idején a magyarsággal a közösséget, vagy szembehelyezkedett a magyarsággal saját szervezeteibe tömörülve. Az erdélyiek tudják azt hogy a falu erkölcsi életén és öntudatán mennyire meglátszik, ha a faluban zsidó birtok van. Kérte, hogy a megszállt területeken ne csak a forradalom alatti magatartást vegyék tekintetbe, hanem a megszállás alatti is.

Makray Lajos, a Keresztény Párt vezérszónoka határozati javaslatot nyújtott be, kérve, hogy a kisajátított zsidó birtokokból csak az arajon földet, aki földműveléssel foglalkozik.

Maróthy Károly (Nyilas-kereszt Párt) a kivételek ellen beszélt és azt mondta, hogy gyökeres megoldást kell hozni.

Földkérdés a parlamentben

Irta: Dr. Paál Árpád

(Második cikk.)

Multkori írásunkban rámutattunk, hogy az ország földtulajdonának megosztásában 1848 óta, a gazdasági szabadságharcok alatt milyen aggasztó elváltozások állottak elő, s hogy ennek egyik legfeltűnőbb megnyilvánulásán akar segíteni az a földbirtokpolitikai törvényjavaslat, melyet most tárgyal a parlament. Amit az említett korszak alatt a pénzgazdálkodásban tipikusan járatos zsidók szereztek meg, annak a nagyobb birtokok kategóriájába tartozó részét veszi vissza az állam a maga rendelkezése alá. A törvényjavaslatnak ezek előírása van, mely mind arra irányul, hogy amennyiben időközben ez ingatlanok tulajdonában a zsidóktól kezdeményezett változások történtek volna, s így mintegy az ő javukra való átmentések céljait szolgálják. — az ilyen változások is felülvizsgálat alá kerüljenek. Az állam biztosítani akarja, hogy az ország földjének a tulajdonjoga felől, legalább is a zsidók szerzeményeit illetően, az állam rendelkező ereje maradéktalanul érvényesüljön, a hibás elfeloldás alá került tulajdonváltozásokat maga tudja helyrehozni.

Ebben a célzatban az államnak az ország földje fölötti fenségjoga jelentkezik. Igen fontos elv lüktet ebben az akarában: annak a megállapítása, hogy az ingatlan vagyon nemcsak gazdasági alkatot jelent, hanem országléteget is, melynek épségben maradása, az ország-lakosok közötti megosztása nem lehet közömbös az államra nézve. Az állam két legfőbb alkotó része: az ország népessége és az ország területe. A földtulajdon az ország területének a szerves része, vagyis az állam egyik lényeges alkatelemének, az állam talajának az összetevője; nemcsak a gazdálkodás függ tőle, hanem az állami kiterjedés belső megalapozása is. Ilyen jelentősége miatt nem lehet csak olyan szempontok alá tartozónak venni, mint általában a magántulajdonba vehető egyéb javakat, mert az ország földje a magánjavak képességét is magában hordja ugyan, de a képességeknél sokkal több országos vonatkozásnak is a fenntartója, kifejezője és megvalósítója. Az egyesek kenyérkérdésén túl az egész ország épsége is függ a földtulajdonról.

Az ország épsége szembetűnően a politikai határokon jelentkezik. De a politikai határ még csak külső megnyilvánulás ahhoz képest, hogy a határokon belül megvan-e az erős összetartozandóság akarata, érzése és cselekvő képessége. Megvan-e az ország fenntartásáért való munkának és társadalmi szerveségnek a folytonos élénksége, s egymást kiegészítő életmódja. Ha a földtulajdonon ezek az országért való együttes életmű-

* Első cikk a „Magyar Lapok” 1942. május 29-iki 119. számában.)

kódások valószínűleg meg, akkor ebben nyilatkozik meg belülről is, belső mélységében is az ország épsége. Ha a földtulajdon minden legkisebb része arra szolgál, hogy ne csak egyesek gazdagodását mozdítsa elő, de az egész ország jólétét is szolgálja, s az országot alkotó nép minden egyes tagjának megadja a létfenntartás bizonyosságát. Akkor az ország épsége a politikai határokon belül megkapja nemcsak a maga anyagi, de az erkölcsi megalapozását is.

A most tárgyalás alatt álló törvényjavaslat indokolása érdekes mondatokkal mutat rá a földtulajdon ilyen jelentőségére. Erdemesnek tartjuk, hogy közönségünk is megismerje ezeket a mondatokat. Így szólanak: „A föld nem hasonlítható egyéb vagyontárgyakhoz, a föld nem az a kereskedelmi árucikk, amellyel az elmúlt évtizedek szabadelvű felfogása kívánta lefokozni; a föld értékét csak gazdasági javakkal mérni nem lehet, mert abban nemcsak a magvak gyökeresednek meg, hanem abból lelkek is nőnek. Egészen különösen sokat jelent a föld nekünk magyaroknak; a magyar életnek, a magyar sorsnak, ezeréves történelmünknek hordozója a magyar föld, amely számunkra a hazát jelenti. — — — A földnek ez a felsőbbrendű értékelése az államhatalmat arra kötelezi, hogy éberrel ügyeljen arra, hogy az állam területét alkotó föld olyan emberek birtokába kerüljön és maradjon is meg, akik a nemzetegészségnek jóban-rozsban elválaszthatatlan tagjai. Az államra nézve fontos, hogy a föld azoknak a kezében legyen, akik tagjai a nemzetközösséget alkotó történelmi népességnek, akik nemcsak a jogszabályok alapján, tehát merőben külső körülmények folytán számíthatók a közösséghez, hanem akikben a közösséghez való tartozás, annak erkölcsi jelentősége tudatosan él és hatékonyan működik.”

A törvényjavaslat indokolásának ezek a megállapításai messzehangzók, s nagy felvilágosításokat foglalnak magukban. Egyuttal nagy figyelemztetést is a magyar nemzethez tartozók számára. Ez a figyelemztetés azt foglalja magában, hogy akik a magyar állam földjén birtokolnak, azok a hazának is köteleességekkel tartoznak. A haza iránti köteleesség pedig nem merülhet ki az adózásban és egyéb anyagi természetű szolgáltatásokban, hanem belső érzésekkel, hűséges ragaszkodással is telve kell hogy legyen a magyar nemzet népi és társadalmi közössége iránt. Magyar föld csak annak juthat, aki át van hatva a közösség iránti szeretettől, s akinek megvan az áldozó készsége, hogy ezt a közösséget az idők minden viharán keresztül is fenntartsa, s annak sorsában akkor is híven osztozzék, mikor az a sors megpróbáltatások alá kerül. Viszont akikben megvannak ezek az erkölcsi jóságok annak része is kell, hogy legyen a magyar földből. Ez a figyelemztetés, s a nemzeti életelv sugárzik ki abból a törvényjavaslati indokolásból, amit fentebb idéztünk. A földbirtok-politika valami olyan fordulatot kapott, amely a magyarság életösztönét kifejezőbben szólaltatja meg, mint minden eddigi olyan törvényhozói tevékenység, mely eddig nálunk a földtulajdon helyesebb megosztására törekedett. A földbirtok-politikának ez a határozottabb kifejező-eü elve a nemzetiségi politikának is irányelvet ír elő, s a földbirtokon való dúlakodásnak és minden önző gazdálkodásnak is véget fog vetni. A magyar föld és a magyar nép erkölcsi közösségét kell megvalósítani. Ezt kívánja az ország lelke az a törvényjavaslat, amit most tárgyalnak a parlamentben.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

Siralmas állapotok a külvárosokban

Több külvárosi utcából küldöttégek jelentek meg szerkesztőségünkben s kérve-kértek minket: nézzük meg, milyen sártengerben élnek ők, annak ellenére, hogy — a hétfői záport leszámítva — már hosszabb ideje nem volt ezen a vidéken kiadós eső.

A Tolsztoj-utcaán vizegáltuk meg először az állapotokat. Valóban megdöbbentő kép tárult itt elénk. Az utcában két helyen is több ház frontjára terjedő hosszúságban, egyik járdától a másikig, áthatolhatatlan tócsa és posvány éktelekedik. Békák folytatnak a roppant pocsolóban vidám életet az utca közepén: disznók választották ki fürdőhelyül a tócsák széleit, ahol még nem fenyegeti őket az elmerülés veszélye, de haljabb csak a kacskák és libák úszóművésze tud dacolni a közlekedésügyi veszedel-

mekkel, amelyek itt fenyegetnék a járműveket, ha nem volna oly hírhedt ez az utca, hogy kocsit vagy szekért még közelébe se merészkedik soha.

Mondják a lakosok, hogy egy gyanútlan katonai fogat úgy megfeneklett nemrégiben a Tolsztoj-utcai posványban, hogy órákig nem lehetett kimenteni belőle. A lakosság a hátán cipel ide tüzfát, építőanyagot, mert ez sem lehet arról, hogy fuvaros vállalkozzék e mozaras tájék felkeresésére. De ezt még csak kibírnák az itt élő derék munkásemberék. Az aránylag szűk utcában azonban egészségügyi szempontból is elviselhetetlen állapotok uralkodnak a szennyvízes fertő miatt. Több gyermek betegedett meg s felnőttek is panaszkodnak, hogy láz győtri őket.

ról, hogy a panaszok megfelelnek-e a valóságnak. Erdemleges intézkedés természetesen még kevésbé történt.

A közeli Tinódi Lantos Sebestyén-utcában még szörnyűbb a helyzet. Itt tíz házastelek fronthosszúságában egyetlen összefüggő tócsa terjeszkedik egyik járdától a másikig. Pedig egyébként teljesen kész utca ez: mindkét oldalon elég takaros házak szegélyezik.

Nem egyedülálló panaszával ez a két utca. Hogy mást ne említsünk, a Chilly-ut közelében a Bánság-utca hasonló terepviszonyokkal küzd. Itt is óriási tócsa terül el az úttest közepén. Békatelep, kacskaszató, disznófürösztő és betegsége-terjesztő ez is. És még számos néldát lehetne felhozni, de egyelőre csak azokra szorítkozunk, amelyekre a lakosok külön is felhívták a figyelmünket. Erdemes lesz azonban egyszer kezünkbe venni a vándorbotot és felfedező körútra indulni a külvárosokban.

Ambátor erre a városnak a szervei lennének hivatottabbak...

(j. b.)

Közegészségügyi szempontból is tarthatatlan a helyzet

Ahogy ott állunk a Tolsztoj-utcai posvány partján és egy arraméno aszszonytól kérdezősködünk a viszonyok felől, egyszerre minden házból rajokban szettek felénk az emberek. Tele voltak panasszal. Az egyik felsorolta azokat, akik a bűzhödt, egészségtelen levegőben megbetegedtek. A másik siránkozott, hogy nincs egy nyugodt éjszakája az ablaka alatt szüntelenül zajló békahangverenyától. A harmadik a háza miatt aggodott, mert a keskeny utcában szélesen elterülő tócsa vize beszívódik a ház falai alá. A negyedik más, különösen közbiztonsági vonatkozásban eseteli az utca népének elhagyatottságát.

De a legnagyobb baj mégis az, hogy erre jár haza a legelőről a tehéncsorda. A város délkeleti részében működő tehéncsordák és gazdák állataival s valahányszor elvonul a csorda a Tolsztoj-

utcaán, közelharc fejlődik ki a csordások és a lakosok között. A szerencsétlen jószágok nem mernek belemenni az egész úttestet befogó posványba, mert hasig süppednek abban s azért iparkodnak a lakosság által nehéz munkával készített járdákon átjutni a veszélyes övezetben. A lakosok viszont bármennyire sajnálják is az állatokat, védelmükre kelnek tulajdonaiknak és belekergetik a tehéneket a tócsába. Erre a csordások átkozódni kezdenek és harcra kelnek az erősebb háztulajdonosokkal, akik doronggal, kapákkal, ásókkal védik érdekeiket. Ez így megy minden nap. Hogy a tehének a posványban való gázlás után milyen állapotban érkeznek haza, fejéhez a Tolsztoj-utcai csendéletből, arról mindenkinek meg lehet a köztisztaságügyi és közegészségügyi elképzelése.

Március 13-án iktatták a kérvényt, de máig sem intézték el

A lakosság mindjárt a tavaszi olvasások bekövetkezése után kérelemmel fordult a városhoz, hogy kavicolják fel legalább azokat a mélyebb fekvésű utca-szakaszokat, ahol a tapasztalat szerint még a legnagyobb kánikulai szárazságban is tócsa és posvány marad. Beadványu-

kat 1942 március 13-án iktatták 12406. szám alatt. De azóta nem vették észre a Tolsztoj-utcai, hogy akár a köztisztasági, akár a közegészségügyi, akár a mérnöki hivatal részéről valaki megjelent volna a helyszínén és legalább igyekezett volna meggyőződést szerezni ar-

Sirni fog a kacagástól, ha megnézi Irene Dunne és Cary Grant ragyogó vigjátékát

Közbelép a feleségem
hétfőtől az Apolló Filmszínházban

Belvárosi

Szerdán bemutatásra kerül, a minden idők legnagyobb magyar filmje,
Karády legjobb alakítása

ERZSÉBET

Karády Katalin, Tolnay Klári, Jávör Pál, Somlay, Maklárý
Kedden utoljára: **Zárt tárgyalás.**

Metro Goldwin film

a CASINOBAN

TALPIG URIEMBER

Főszereplők Greer Garson az „Isten vele fanár ur” főszereplője,
Oliwer Lawrence a „Manderley ház asszonya” főszereplője.

A román uralom alatt gyűjtött és adózatlan nyereségből származó tartalék kezelése

Minthogy a pénzügyi hatóságaink rendelkezésére álló román követési iratok hiányossága miatt nem állapítható meg minden kétséget kizáróan, hogy a vállalati tartalékok melyik része keletkezett a román törvények szerint adómentesen és melyik része megadóztatott, az egyöntetű eljárás biztosítása céljából a pénzügyminiszter a következőket rendelte el: Azokat a tartalékokat, amelyeket a román jogszabályok mentesítettek az adó alól, a saját tőkéhez nem lehet hozzászámítani. Az adómentesen létesített tartalékokat — amennyiben azok a részvényesek között bármilyen formában kiosztásra kerülnek, vagy azokat a vállalat rendeltetésüktől eltérően adóköteles célra használ fel — meg kell adóztatni. Az adózó vállalatoknak ki kell mutatniuk, hogy a román pénzügyi hatóságok által kikézbcsített követési jegyzőkönyvek kaposán a tartalékokból milyen összegeket vontak adó alá és milyen összegeket nem mentesítettek az adó alól. Ha a vállalatok nem igazolják azt, hogy a tartalék mely része keletkezett megadóztatott, ilyen esetben az egész tartalékot olyannak kell tekinteni, amelyet a román pénzügyi hatóságok mentesítettek az adó alól. Egyéb esetekben csak a tartalék nem igazolt részét kell ilyen elbírálás alá vonni. Ennek a megállapításnak az lesz a következménye, hogy az adómentesített tartalékot vagy annak egy részét a következő évben meg kell adóztatni, ha azt a részvényesek között bármilyen formában kiosztják, vagy rendeltetésüktől eltérően adóköteles célra használják fel. Az igazolás eredményéhez képest az iparügyi igazgatóság saját tőkéként veszi számításba a tartalékok megadóztatott részét az adómentesített részekkel kapcsolatban pedig kötelezni fogja a vállalatot, hogy annak minden változását mutassa ki pontosan vallomásában, hogy a rendeltetési egyes és adóköteles célra történt felhasználás esetén azt megadóztathassák.

Erős bolseviszta bandákat kerítették be és semmisítették meg a charkovi csatában kitünt magyar kötelékek

A Führer az I. osztályú német vaskeresztet adományozta a dunántúli csapatok parancsnokának. Nagy német és szövetséges erők szabadultak fel a charkovi csata befejeztével. — Cirenaiában a harc elérte tetőfokát

17 és fél millió tonnára emelkedett az ellenség eddigi hajótérvesztése

Budapestről jelentik: (MTI) Katonai körökből nyert értesülés szerint a charkovi csata befejezésével az arcvonalnak ezen a részén igen kedvező új helyzet alakult ki. Az a hatalmas eredmény, amelyről a német hadijelentés részletesen beszámolt, kellőképp érezteti a nagy győzelem arányait és annak roppant jelentőségét. A charkovi csatában olyan kiválóan harcolt dunántúli kötelékek parancsnoka, Abd Ottó vezérőrnagynak Hitler német birodalmi kancellár az I. osztályú német vaskeresztet adományozta, amelyet ünnepélyes külsőségek közt adtak át. A charkovi csatában résztvevő honvédek legénysége közül ezideig mintegy 150-et tüntettek ki a német vaskereszt II. osztályával. A magyar csapatoknak azon az arcvonalán, amelyre a charkovi csata nem terjedt ki, az ellenség meg-megújuló támadásokkal igyekezett a szovjet erők felszámolását készletelni. Ezek a kísérletek kudarcba fulladtak, mert honvédeink minden támadást visszavertek. Az egyik szakaszon egy zászlóaljnyi erővel megkísérelt szovjet támadás összeomlott. Az ellenséges csapatok egy másik támadás során 25 harcokcsival kísérelték meg gyalogsági rohamuk előkészítését. Páncélszerű fegyvereink a harcokosi támadás első hullámában előretörő 8 szovjet harcokcsit a legrövidebb idő alatt kilőtték, úgy hogy az ellenséges páncélos kötelékek többi járműve meghátrált. Az ellenség rendkívül súlyos veszteségeivel visszaverték ezek a csapataink azt a támadást is, amelyet a szovjet egy ezrednyi erő bevetésével kísérelt meg. Bár az ellenséges erők részéről a legutóbbi napokban csak szórványos légitvekenység volt, légvédelmi őrjeinknek sikerült három gépet lelőni. A vasárnap kiadott német hadijelentés kiemeli azt a sikert is, amelyet a magyar kötelékek az arcvonal mögött összeverődött bandák megsemmisítése terén értek el. A jelentéshez magyar katonai részről a következő tájékoztatást fűzik: A szóbanforgó jelentéssel kapcsolatban olyan nagy kiterjedésű erdőterületről van szó, amelyet a téli hónapok közlekedési viszonyai közt nem lehetett megközelíteni. Most, hogy ezek a területek járhatókká lettek, a szövetséges csapatok megkezdtek ennek a vidéknek végleges megtisztítását. A magyar alakulatok kiválóságát legjobban az a tény bizonyítja, hogy bár igen kiterjedt és nehéz terepen különleges harcmodoru szovjetcsapatok ellen harcoltak, feladatukat kevés veszteséggel, említésre méltóan oldották meg.

Különösen eredményes volt májusban az ellenséges hajózás elleni harc

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderő főparancsnokság közli: A keleti arcvonalon sikeres helyi támadásokat hajtottunk végre. Az ellenség elszigetelt támadásait visszavertük. Légierőnk hatásosan támadta Szebasztopol városát és kikötőjét. A murmanszki vizeken zuhanóbombázók két nagy teherhajót megrongáltak. Észak-Afrikában visszavertük a britek ellentámadásait, súlyos veszteséget okozva az ellenségnek. Német és olasz vadászok, vasárnap légiharcokban 24 gépet lőttek le. Német és olasz csapatok eddig több, mint kétezer foglyot ejtettek, továbbá több mint 350 harcokcsit 53 löveget és egyéb hadianyagot zsákmányoltak, illetve semmisítették meg. A Csatorna partján az ellenség vasárnap 10 repülőgépet veszített. Annak a terrortámadásnak a megtorlásául, melyet a brit légierő Köln belvárosa ellen intézett, erős harcokötélékek az elmúlt éjjel robbanó- és gyújtóbombák ezreivel árasztották el Délkelet-Angliában Canterbury érseki székhelyet. Repülőkötelékeink nagy tüzeket figyeltek meg. Magányos brit gépek június elsőjére virradó éjjel hatástalan zavarrepülőket végeztek Nyugat-Németország felett.

Az angol és amerikai hajózás elleni

harc május havában különösen eredményes volt. A haditengerészet és a légierő 170 ellenséges hajót süllyesztett el 924.000 tonnával és 64 hajót részben súlyosan megrongált.

Ebben az eredményben kiemelkedő része volt a buvárnaszádoknak, amelyek, mint különjelentésben beszámoltunk, 140 hajót süllyesztettek el 764.600 tonnával. A keresi-félszigeten vívott legutóbbi harcokban Entian őrzővezető különösen kitüntette magát. Egy kőbánya területén az ellenség erős tüzével dacolva, egyedül benyomult egy üregbe és 9 tiszt, valamint 600 katonafogságba ejtését tette lehetővé. Az Atlanti-óceánon Winter sorhajóhadnagy naszádjá tüntette ki magát. A Köln elleni légitámadás során az ott bevetett légvédelmi erők saját veszteségükkel nem törődve, kiváló eréllyel megakadályozták a tüzek nagyobb terjedését.

350 hajót süllyesztettek el eddig a németek az amerikai partok előtt

Berlinből jelentik: (NTL) A hétfői hadijelentés kiegészítésül közlik, a charkovi bekerítő csata győzelmes befejezése következtében a német és szövetséges erők felszabadultak. A

magyar kötelékek, amelyek a charkovi csatában kitüntették magukat, az arcvonal mögötti erdős vidéken tervszerű hadműveletekkel erős bolseviszta bandákat kerítették be és semmisítették meg. Ezek a bandák azokat a fegyvereket használták, amelyeket a bolseviszta katonák az elmúlt évi csatáik során hagytak hátra, illetve rejtettek el.

Rommel csapatai áttörték az angol vonalakat Cirenaiában

Berlinből jelentik: (B. T.) Észak-Afrikából érkezett hírek szerint Északnyugat-Cirenaiában a harc elérte tetőfokát. A harcokban az összes csapatok résztvesznek. Rommel vezérezredes csapatainak sikerült Kirnhahelntől északra 25 kilométernyire áttörni egy angol vonalat és ezáltal megközelítették az utánpótlási vonalukat.

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 731. közleménye: Marmaricában megkíséreltük a britek ellentámadásait. A körülzárt ellenséges kötelékek kiszabására irányuló harcok során az Ariete páncélos hadosztály súlyos veszteséget okozott az ellenségnek. Csapatainknak sikerült még újabb 57 páncélost zsákmányolni. Az olasz és német légierő élénk tevékenységet fejtett ki. Német és olasz vadászok győzedelmes harcokban 34 ellenséges gépet lelőttek. A légvédelmi tüzérség négy brit gépet semmisített meg. Május 26. és 31. közt Libia felett 86 ellenséges gépet pusztítottak el. Több tucatnyi gépet a földön semmisítettünk meg. A tengely repülői a Málta elleni támadás során találatokat értek el a kijelölt célpontokban. Légiharcokban két angol gép lezuhant. A brit légierő a hétfőre virradó éjjel jelentékeny erőkkel egymást követő hullámokban újból támadást intézett Messina ellen. A támadásnak a polgári lakosság körében egy halottja és 13 sebesült áldozata van. Néhány épület erősen megrongálódott. Találat ért egy kórházat is, amelyben 40 személy megsebesült. Légvédelmi tüzérségünk lelőtt két gépet. (MTI)

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Cruwell páncélos tábornok az afrikai arcvonalon tett legutóbbi felderítő repülőútjáról nem tért vissza. A brit rádió jelentése szerint brit fogságba került.

Berlinből jelentik: (NTL) Német katonai körökben rámutatnak arra, hogy a Köln elleni angol támadást az ellenség meszkibe illő számokkal igyekszik felnagyítani. Egyrészt, hogy elterelje a figyelmet a keresi és charkovi vereségről, másrészt, hogy a veszteségeket kicsinyítsék. A támadásban csupán száz repülőgép vett részt, nem pedig ezer, mint az angolok híresztelik. (MTI)

Gyorsütemben támadást kezdtek a japánok a délkinai arcvonalon

Tokióból jelentik: (NTL) A japán haderő vasárnap hajnalban a délkinai arcvonalon gyorsütemű hadműveletbe kezdett. (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTL) Az ausztráliai szövetséges főhadiszállás közölte, hogy japán úgynevezett zsebtengeraltjárók támadást kíséreltek meg Sidney kikötője ellen.

Vichyből jelentik: (NTL) A brit légierő vasárnap támadást intézett Tananarivo repülőtere és Majunga ellen Madagaszkáron. A kár csekély. Jólértesült körökben a támadásról kiadott angol jelentéseket erősen túlzottaknak mondják. (MTI)

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mexikóban a német tengeraltjáróktól való

félelem háborus vakrémületet teremtett a lakosság körében. A hatóságok elrendelték valamennyi tengerparti furdőhely elsötétítését.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint a tengerügyi hivatal közölte, hogy a 8000 tonnás Trnbad nevű angol cirkáló elszüllyesztették.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az angol alsóházban tett közlés szerint Anglia és az Egyesült Államok március és április havában 1.600.000 tonnányi hajóteret veszített.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Mit vesztett emberanyagban a szovjet a télen?

As a drámai kép, amelyet a téli hadjárat borzalmairól festett Hitler vezér és kancellár legutóbbi beszéde során, az arra való utalás, hogy voltak olyan órák, amikor egyes frontszakaszokon válságosra fordult a helyzet, amikor itt-ott megtorpant, — nem a szovjet katonákkal, — hanem az elemekkel vívott harcban az idegek és a lélek ellenálló ereje, — a téli háború borzalmainak és a hozott áldozatoknak nyílt bevallása fölveti a kérdést, hogy: mit jelentett az ellenség számára az öthónapos téli hadjárat, milyen áldozatokat követelt attól?

Azt tudjuk, hogy december eleje óta állandóan a szovjet támadott és példátlan kegyetlenséggel hajszolta éjjel és nappal rohamokra csapatkötelékeit. A támadó mindig a többszörbét vezíti emberanyagban annak, mint amennyibe a védelemre kerül. Számítás szerint egy védelemre berendezkedett hadosztály vonalainak áttöréséhez legalább két-három hadosztály szükséges. Ez alapon kell következtetnünk arra, hogy emberanyagban mit áldozott fel a szovjet a téli hadjárat során?

1:4 arányban számítják a fogságba esettek illetve elesettek arányszámát

A március végén közzétett német öszefoglaló hivatalos jelentés szerint, a téli hadjárat során összesen 103.000 foglyot ejtettek a német és a szövetséges csapatok. Tekintettel a harcok kíméletlen voltára, — halottakban többszörösét vesztette a szovjet haderő a hadifoglyok számának. Német katonai körökben korábban 1:4 arányban számították a fogságba esettek, illetve elesettek számarányát. Eszerint minden szovjet hadifoglyra négy elesettet kellene számítani. Ez az arányszám azonban az újabb megállapítások szerint erősen eltolódott a szovjet haderő hátrányára. Az egyes frontszakaszokon csak most, a hó elolvadása után és a korábban járhatatlan erdei terepszakaszok átvezetése után, amikor is előkerültek az elolvadt hó alól a szovjet katonák hulláinak hekatombái, — csak most tudják megállapítani hiteltérdelem, hogy valamelyik német ezred, vagy hadosztály arcvonalra előtt hány szovjet katona esett el tulajdonképpen? Van olyan ezred, amely korábban csak ezer hullát tudott a hóban megszámolni; — ma, a hó eltűnése után, négyezret számoltak össze. Az eddigi becslések szerint, mintegy hét-nyolcszorosát vesztette a szovjet halottakban annak, amit hadifoglyokban vesztett. E számítás alapján a 103.000 hadifogságba esethez hozzá kell számítani 7—800.000 halottat.

Azt is tudjuk, hogy a sebesültek száma mindig lényegesen meghaladja egy-egy ütközetben a halottak számát; az első világháború tapasztalatai szerint, egy halottra három sebesültet kell számítani. Ezen arányszám alapulvételével mintegy 2.4 millió a szovjet haderő vesztesége sebesültekben.

4 millió emberébe került a szovjetnek a téli hadjárat

Azonban még ezzel sincs vége a számításnak. Hiszen a katona nemcsak sebesüléssel válik harcképtelenné hosszabb, vagy rövidebb időre, — avagy véglegesen, — hanem az offenzívával együttjáró hihetetlen testi erőfeszítések

a megbetegedések számát megsokszorozzák, különösen a téli hadjáratban, amikor a fagyások és a légzőszervek betegségei pusztítanak. A szovjet haderőnél ezenkívül még számításba kell venni azt is, hogy rosszul táplált emberanyagot hajszoltak támadásba, — méghozzá válogatás nélkül, 16—17 éves gyerekeket és 50 éven túli, kivénült munkásokat és parasztokat.

Semmiestre sem túlozunk tehát, ha egy millióra becsüljük a kórházi kezelésre hátraküldött megbetegedettek számát. Összesítve e számokat: végeredményként kapjuk azt, hogy az öthónapos téli hadjárat kb. 4 millió emberébe került a szovjetnek. Irtózatos szám ez, ha meggondoljuk, hogy a júliustól november végéig tartott nyári és őszi hadjárat során 3.8 millió embert vesztett a szovjet hadifoglyban és legalább ugyanannyit halottakban és harcképtelenné vált sebesültekben.

Sem Moszkvában, sem pedig az angol-szász fővárosokban a téli hadjárat során soha, egy pillanatig sem tagadták, hogy döntő jelentőséget tulajdonítanak a háború egész további menetére a szovjet téli offenzívájának. Maga a szovjet hadvezetőség is ugyanígy gondolkodott. Mert csak így lehet megmagyarázni azt, hogy az évek óta Kelet-szibériában trenirozott, különlegesen kiképzett elit hadosztályok nagyvívását, az öles „szibériák” rohamerejét átdobta az európai frontra és úgy Moszkva előtt, mint Leningrád alatt a német front áttörését ezekkel vétele elérni. A fentebb tárgyalt és mérlegelt szovjet veszteségek igen tekintélyes percentje esik tehát ezekre a szibériai elit alakulatokra.

Volt ezenkívül még egy úgynevezett urali hadserege is tartalékban a Szovjetnek. Mintegy két hónappal ezelőtt jelentette az angol Exchange hírügynökség moszkvai tudósítója, hogy ezt az urali

haderőt is márciusban frontba dobták a doneci arcvonalon. Világos bizonyítéka ez annak, hogy a szovjet hadvezetőség minden rendelkezésére álló erővel és utaló, még rendelkezésére álló értékes csapataival valóban döntést akart kieroszakolni! És ez az, ami nem sikerült!

A német és szövetséges alakulatok, bár súlyos áldozatok árán, de lényegében megtartották a frontot. A tavaszi olvadás következtében megkezdődött a szovjet hadsereg visszavonulása a víz elől, mint ahogy a fagy és hó elől vonult vissza decemberben a német haderő egy része. Azóta pedig már igen sok minden történt. Két jelentős, mondhatni világraszóló siker van a szövetséges csapatok háta mögött: a keresi félszigeten és a charkovi csatában kivívott megeemmisítő erejű győzelem.

A hadtörténelemre vár még az a feladat, hogy minden részletében felderítse a téli hadjárat menetét és a történetírókra vár a feladat, hogy ércnél maradandóbb emléket emeljenek a német és a szövetséges haderőnek, és a haderő legfőbb vezérének, Hitlernek, aki nemcsak fővezére, de lelke is volt a téli hadjárat leghősibb, páratlan époszának.

Angliában is csalárd módon gazdagodnak a zsidók a háborún

A zsidók számára a háború csupán egy olyan alkalmat jelent, amikor gyorsan és lehetőleg fáradság nélkül meg lehet gazdagodni. Így aztán a legkíméletlenebb módon használják ki a háborunyújtotta esélyeket. A mai háborúban is fajukra jellemző körmondfonsággal, lelkiismeretlenséggel, sürgés-forgással működnek a zsidók a demokráta államokban, mint hivatalosan elismert háborus nyerészkedők, üzérkedők, hadseregszállítók, valamint a törvény által üldözött bűnöző siberek, zugkereskedők, uzorások és fekete-tőzsdések. Gátlás nélküli kapzsiságukban, önzésükben még attól sem riadnak vissza, hogy a világ zsidóságát harcoló országokat is megkárosítsák és becsapják. Tehát pusztán beteges pénzvágányból még a saját háborus frontjukat is megkárosítják. Az utóbbi időben különösen az Egyesült Államokban, Kanadában, Kínában, Egyiptomban és Angliában halmozódnak azok az esetek, amikor a zsidókat, mint zugkereskedőket, uzorásokat és csalókat leplezik le. A zsidókat, — amint a tények bizo-

nyítják — az sem riasztja vissza a háborút viselő országok népének legálább módon történő becsapásától és megszorult helyzetük kihasználásától, hogy a társult hatalmak lezárólag zsidó érdekekért küzdenek.

Amint az „Aftonbladet” című svéd újság londoni levelezője az 1942. március 6-i számában írja, már az angol alsóházban is szóváltotték és a legélesebben elítélték ezeknek a zsidó zugkereskedőknek és csempészeknek felelőtlen üzleimét. Az „Aftonbladet” híradása szerint az angol alsóházban „vihár tört ki a fekete tőzsde ellen”, mert ezekben az ellenőrizhetetlen piacokon folytatott üzérkedés a hadi és ellátási gazdaságot a legsúlyosabban megkárosítja. Baxter képviselő, a „Daily Express” korábbi főszerkesztője, szükségét érezte, hogy külön felhívást intézzen a zsidókhöz. A zsidó hitközségek vezetői íránt, — mondotta — az angol alsóház „mindenkor történelmi barátsággal és tisztelettel viseltetett”, azért kéri őket, hogy tagjaikat szigorubb ellenőrzésnek vessék alá.

uzorások, zugkereskedők és fekete-börzések ellen hathatós intézkedéseket fogantatosítson. Ez egyáltalán nem is volna lehetséges. Anglia zsidó urai ugyanis nem lesznek hajlandók olyan törvényeket életbeléptetni az angol nép megnyugtatóására, amelyek a saját zsidó uralmuk és az angol nép kizsákmányolása ellen irányul. Az azonban tény, hogy úgy az angol nép körében, mint az angol alsóházban elhangzott zsidóellenes vádak igen figyelemreméltóak, mert ezek a vádak igazolják azokat a rendszabályokat, melyeket a német gazdasági életben fogantatosítottak a zsidóság ellen.

Az angol kormány azonban mindezen zsidó családok és kártevészek ellenére, amelyekkel a háborus rendszabályokat szabotálják, továbbra is folytatja háborúját a világzsidóság érdekében. Ebből a tényből világosan kitűnik, hogy Anglia mennyire rab-szolgájává vált a világzsidóságnak.

(Világszolgálat.)

A londoni fekete tőzsde

Más londoni hírek szerint főképp a fekete tőzsdén szereplő zsidók nagy száma tünt fel az angol közvélemény előtt és ugyancsak kínos feltűnést keltett az Angliában tartózkodó zsidó emigránsok közreműködése is.

Baxter képviselő rámutatott arra, hogy nemcsak a külföldi emigrált zsidók veszélyeztetik fekete tőzsdéjükkel a kormány háborus intézkedéseit, hanem maguk a hosszú idő óta Angliában élő belső zsidók is. Ezért tehát ezekhez a belső zsidókhöz is szóltak az angol képviselő intelmei és azt követelte, hogy amennyiben ezek a zsidók zugkereskedelmet folytatnak, illetve a fekete börzén tevékenykednek, nyomban vonják meg tőlük a polgári jogot. Angliában az utóbbi időben gyakran elő-

fordul, hogy az angol politikusok széles köre mindinkább igyekszik távol tartani magát a zsidóságtól, pedig a közelmúltban még a nemzetiszocialista Németországgal szemben táplált ellenszenvüktől vezetettve valóssággal versenyeztek a háborus uszító-sok terén és minden tekintetben egyvetértettek a zsidókkal.

De az angol nép és az angol alsóház minden felháborodása ellenére Angliában vigan folyik tovább a zugkereskedelem és a fekete zsidó tőzsdé üzleti forgalma egyre terebélyesedik, szabotálva az angol kormány háborus rendszabályait. Anglia, a hagyományos zsidópártfogó ország, amely ma is teljesen zsidó uralom alatt áll, természetesen sohasem tudja megvalósítani, hogy a zsidó csempészek,

Nyakkendő-készítést nem lehet háziiparszerűen folytatni

Az iparigazolványok kiadásának megnehezítése elsősorban a háziipar üzemeinek számát, úgy, hogy több konkrét esetben az iparhatóságoknak dönteniük kell arról, hogy valamely ipari tevékenység háziiparszerűen üzemeltethető-e? Az ilyen irányú közigazgatási joggyakorlatnak megfelelően az iparügyi miniszterum 1930—1942. szám alatt végzést hozott, hogy a nyakkendő-készítést még akkor is szabóipari tevékenység, ha idogen munkaerők nélkül végzik. Háziiparszerűen tehát ezt a tevékenységet folytatni nem lehet.

Drámai részletességgel bontakoznak ki a törvényszék előtt a nagyszalontai rablógyilkosság részletei

Délután kerül sor a további tanúkihallgatásokra, a vád- és védőbeszédre, valamint az ítélelhozatalra

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i törvényszék büntetőtanácsa dr. **Bartos Gyula** elnöklésével ma tárgyalta a múlt év novemberében történt szalontai gyilkosságot, amelynek **Kiss P. János** kereskedő felesége esett áldozatául. A főtettes, **Novák Ferenc**, aki a vizsgálat adatai szerint fejszével agyonütötte **Kiss P. János**né, meghalt a börtönben, úgyhogy a mai főtárgyaláson csak a tettestársak: **Novák József** és **Balog-Bojna István**, valamint a szintén bűnrészességgel vádolt **Lakatos Piroska**, a gyilkos vadházastársa jelentek meg a bíróság előtt.

Elkészültünk arra, hogy leütjük az ellenszegülőket

A törvényszék először **Novák József**-et, a halott gyilkos testvérét hallgatta ki.

— Bűnösnek érzem magam — kezdte vallomását. — Ugy történt, hogy a múlt év novemberében **Balogh Bojna** elcsavargott Nagyváradról Szalontára és megismerkedett a bátyámmal, **Ferivel**. Odajött a Feri kunyhójába és tervezgette, hogy lopni kellene. Én a szomszéd kunyhóban laktam és én is résztvettem ebben a beszélgetésben. **Bojna** azt mondta, hogy ő tud egy jó helyet, ahová érdemes betörni és megállapodtak abban, hogy **Kiss P. János** üzletét fogják kirabolni. Rábeszélésel és fenyegetésekkel rávettek, hogy tartsak velük én is, mert két ember nem elég a betöréshez. Eleinte nem akartam kötélni állani, de **Bojna**, aki a legerősebb volt közöttünk, mutatta az öklét: „Ne félj, akinek én egyszer odaütök, annak vége”.

— Rákészültetek arra — kérdezte az elnök — hogy ha nem megy simán a dolog, leütitek az ellenszegülőket?

— Igen — felelte a vádlott. — S hogy ne tudják meg kilétünket, egy-egy barisnyát huzzunk a fejünkre. És elhatároztuk, hogy amíg munkában leszünk, csak románul fogunk beszélni, hogy azt higgyék, nem szalontaiak vagyunk, hanem Romániából jöttünk át rabolni.

A vádlott előadta a továbbiakban hogy miután mindent megbeszéltek a bátyja kunyhójában, ahol **Lakatos Piroska** is végighallgatta a tervezgetéseket, együtt várakoztak az indulásra. Kicsit el is bóbiskoltak, de éjjel után két óra tájban **Balog-Bojna** szólt, hogy most már menni kell.

Kibontották a bolt vályogfalát

— A bátyám ekkor — folytatta vallomását a vádlott — egy kis fejszét vett magához és elindultunk. **Kiss P. János** házához érve, engem az utcájtóhoz állítottak, hogy ügyeljek, nem jön-e valaki, ők pedig ketten behatoltak az udvarra s ott a kis fejszével bontani kezdték a bolt vályogfalát. De lassan ment a munka, azért a bátyám a fászkamarából kihozott egy hosszúnyelű fejszét s most már ketten bontották a falat. Mikor megvolt a lyuk

világosság szűrődött ki az üzletből. Megijedtünk és elszaladtunk mind a hárman. De **Balog** biztatására visszatértünk megint s ő és a bátyám megkiszédett néhány vályogtéglát, úgyhogy most már be lehetett nyulni az üzletbe. **Balog** ekkor kiemelt egy cukrosdobozt az állványról, ami ott volt a fal mellett. **Krumplികukor** volt benne. Ettünk belőle valamennyit s aztán megint munkához láttunk, hogy szélesítsük a rést. Mikor akkora volt, hogy egy ember beférhetett, vészkedni kezdtünk: ki menjen be először.

Egyszer csak hallottam az asszony jajveszékését

A jelenetet, amely ezután következett, csak az elnök sok kérdésére, nagy nehezen ismertette a vádlott. Igyekezzék minél kevesebbet beismerni abból, amit ő tett.

— Mind a hárman kiabáltunk, hogy adják elő a pénzüket. **Kiss János** és a felesége felültek az ágyon. Reám **Kiss János** biztát. Odarohantam hozzá és fenyegetően felemelve a fejszét, lenyomtam az ágyra. Ezalatt **Balog** és a bátyám, az asszonytól követelték a pénzt. **Kissné** rá is mutatott egy pultfiókra, ami ott volt a szobában. Apóipénz volt benne. **Balog** felvette a fiókot. Kimentünk vele az üzleten át az udvarra s ott **Balog** a zsebébe rakta a pénzt. „De ez csak az aprója” — mondta — vissza kell, hogy menjünk a többi pénzért”. Visszatértünk, de akkor már csak **Kiss János** volt a

szobában. **Balog** kényszerítette, hogy menjen vele az üzletbe és mutassa meg, hol van a pénz. A kereskedő meg is tette ezt és átadott egy kezettát **Balog**nak. Közben azonban az asszony a konyhán keresztül kimenekült. Félünk, hogy felveri a szomszédokat és meg fognak minket. A bátyám és **Balog** utána rohantak, míg én **Kiss János**ra vigyáztam tovább. Egyszer csak hallottam az asszony jajveszékését, de nemsokára csend lett megint. Egy darabig még vártam, de hogy nem jöttek vissza utánuk mentek. Akkor hallottam, hogy a bátyám románul azt mondta **Balog**nak: Megfogtam; meghalt. Az asszony mintegy húsz lépésnyire a háztól feküdt a földön, a sötétben. Annnyit vettem csak ki, hogy **Balog** föléje hajolt és meghallgatta éle meg.

szobában. **Balog** kényszerítette, hogy menjen vele az üzletbe és mutassa meg, hol van a pénz. A kereskedő meg is tette ezt és átadott egy kezettát **Balog**nak. Közben azonban az asszony a konyhán keresztül kimenekült. Félünk, hogy felveri a szomszédokat és meg fognak minket. A bátyám és **Balog** utána rohantak, míg én **Kiss János**ra vigyáztam tovább. Egyszer csak hallottam az asszony jajveszékését, de nemsokára csend lett megint. Egy darabig még vártam, de hogy nem jöttek vissza utánuk mentek. Akkor hallottam, hogy a bátyám románul azt mondta **Balog**nak: Megfogtam; meghalt. Az asszony mintegy húsz lépésnyire a háztól feküdt a földön, a sötétben. Annnyit vettem csak ki, hogy **Balog** föléje hajolt és meghallgatta éle meg.

Novák Ferenc vagy Balog a gyilkos?

Ennyit tudott **Novák József** a gyilkosság elkövetéséről. A három gonosztevő ezután, mint vallomásából kiderült, eltávozott a tett színhelyéről. Utközben **Balog** így szólt:

— Megöltük **Kissné**t. Most mehetünk Romániába.

Mire **Novák Ferenc**, a vádlott állítása szerint így válaszolt:

— Menj egyedül, mert te ölted meg őt.

Ugyanez a párbeszéd megismétlődött **Novák Ferenc** kunyhójában is. **Lakatos Piroska**, **Novák Ferenc** vad-

házastársa megkérdezte:

— Miért véres a fejsze?

S mikor **Balog** bedobva a fejszét az ágy alá, azt felelte, hogy: „agyonütötük az asszonyt, most mehetünk Romániába” — **Novák Ferenc** szikozódva szólt rá: „Menj te, mert te ölted meg”.

De mikor az elnök ezek után felvette a kérdést **Novák József**nek:

— Ki ölte hát meg **Kiss János**né?

A vádlott így felel:

— A bátyám.

Mindent a halottra igyekeznek kenni

A vádirat is ezt tételezi fel, de a tárgyalás további tanúvallomási során egyre erősebbé vált a feltevés, hogy **Balog** is ölt. Ő természetesen mindent tagadott. Sőt igyekezett úgy feltüntetni a dolgot, hogy ő mindent elkövetett, hogy visszatartsa a két **Novák** testvért nemcsak a vérengzéstől, hanem még a kereskedő házaspár ütlegetésétől is.

— Minek bántani őket? — mondtam nekik — jelentette ki vallomásában.

— Hiszen ugyanis ideadják a pénzt... A szobába is csak azért rontottam be, hogy figyelmeztessem őket, nehogy valami bolondságot csináljanak.

Ebben a hangnemben vallott **Balog-Bojna** kihallgatása során. Jellegzetes cigányos hazudozásokkal, amelyek olykor humoros hatást váltottak ki

igyekezett mindent rákenni a halott **Novák Ferenc**re. Még a Romániába való menekülés teréről is így beszélt:

— Persze, hogy át akartam menni a határon. Hiszen gondolhattam, hogy a két **Novák** ellenem fordul és engem fog bemártani. Pedig én nem nyultam egy ujjal sem soha életemben senkihez...

Kelj fel és mosd meg a baltát!

Szünet után **Lakatos Piroska** vádlottat, **Novák Ferenc** vadházastársát hallgatta ki a törvényszék. A cigányasszony előbb minden vonatkozásban tagadott és végül teljesen belezavarodott. **Bojna** a vallomás közben felállt és beleszólt:

— Mond meg az igazat! Nem

Lakatos Piroska ezután elmondja, hogy az ágyban feküdt és hallotta, amint **Bojna** és **Ferenc** azt tárgyalják meg, hogy **Kissék** kezétában tartják a pénzt. **Bojna** említette, hogy ahová ő az öklével üt, annak megvan a látzata, sőt meg is öli, ha kell. Azután vacsoráztak és elmentek. Éjjel visszajöttek részegen. **Novák Ferenc** rákiáltott:

— Kelj fel és mosd meg a baltát.

Mikor erre nem volt hajlandó, **Novák** hajánál fogva kirángatta az ágyból és kényszerítette, hogy mossa le a baltát. Tagadja, hogy véres lett volna a balta, csupán a sarat látta. Végül, mikor bevallotta, hogy **Novák** véres arcát és kezét mosta, úgy emlékezett, hogy mégis véres volt a balta.

Elmondta még, hogy a tettesek az osztózásnál összevesztek, mert **Novák** csak két keskeny aranygyűrűt kapott és emiatt össze is pofozkodtak. **Lakatos Piroska** bevallotta, hogy a nagyon szidta a cigányokat azért, hogy gyilkoltak. **Beismerie**, hogy a rablott pénzből 12 pengőt kapott.

Bojna a vallomáshoz hozzáfűzi, hogy ez hazugság.

Kiss P. János sértett vallomása

következett ezután. Elmondja, hogy villanyzeblámpánál éjszaka 4 óraker az órát nézte, amikor az üzlet felől zajt hallott. Előbb a macskára gondolt, de egyszerre három ember behorant, közülük a legöregebb az ágyhoz nyomta őt és azt kiáltotta:

— Pénzt! Pénzt!

Felesége kétségbeesetten kiáltozott, ígérve, hogy mindent odaadnak, csak ne bántsák. Az egyik rabló a feleségéhez ugrott, követelve, hogy adja át a pénzt, ékszereket és a kezettát, majd amikor ezt megkapták, tovább követeltek és feleségét kihurcolták a szobából. **Kiss P. János**, az erősebb rabló, akinek fejsze volt a kezében, az ágyra lökte és a lámpát a padló felé fordítva társai után ment. Erre a konyha felé akart menekülni, de a sötétségben valaki keményen visszataszította, majd tovább követelték a „nagy” pénzt. Közben hallotta, hogy az elhurcolt felesége kétségbeesetten kiabál, azután egyszerre elhallgat. Az erősebb rabló közben ételt kért tőle.

Az elnök ekkor megállapítja, hogy az erősebb rabló **Balog-Bojna** volt, mert ő már beismerte, hogy ételt követelt.

Amikor a zaj elcsendesedett, **Kiss P. János** az udvarra ment, ahol véreben fetregő feleségét találta. Elrohant a szomszédokhoz, majd a rendőrségre szaladt.

Biró Julianna, **Kiss P. János** sógor-nője kihallgatása következett. Az idegbeteg tanu vallomása közben rosszul lett és az elnök felolvasta a rendőrségen tett vallomását, amely tökéletesen fedte a jelenleg elmondandó adatokat. Elmondta még, hogy ő félelmében az ágy alá bujt és talán ennek köszönhette az életét.

Ezután került sor az áldozat keresztfiának kihallgatására, aki mint Nagyszalontán tanuló diák lakott **Kiss P. János**éknál. Az emlékezetes hajnalon arra ébredt, hogy nagy robajjal feltörik a hálószoba ajtaját és amint az ő szobájába kiszűrődő hangról megállapította — pénzt követeltek. Utések zajára is figyelmes lett, mintha vertek volna valakit. Elmondja, hogy keresztanyját látta ezután, amint szobáján keresztül kifutott az udvarra majd pedig egy középtermé-

tü alakot. Meg hallotta, amint az udvaron jajveszékelt:

— Ne bántsatok, odadunk mindent, csak ne bántsatok!

Ekkor egy másik alak jött ki a szobából s megállva a félig nyitott konyha ajtajában, románul megkérdezte: *Mégtartad? Igen!* hangzott a válasz. Kis idő múlva ugyanez a hang: — *Meghall!* Bejöttek ezután újra a szobába és pénzt meg aranyat kértek. Újból ütések csattantak, vertek valakit. Ezalatt ő a szoba ajtaja mögé bujt.

Az elnök megkérdezi, hogy felismerné-e a hangokat. A kis gimnázista határozottan állítja, hogy a kérést egy mély, öblös hang adta fel, míg a felelet sokkal színtelenebb volt. A vádlottaktól hangpróbát vesz a törvényszék s a gyerek „Bojna” cigány kérdő hangjára emlékezik.

Vallomása további részében még az az érdekes, hogy kenyeret és pálinkát kértek a támadók, míg egy közülük az ő szobájának ajtajában örködött, s azzal fenyegetődött, hogy *senki ne mozduljon, mert lelővi!*

Az elnök kérdésére határozottan kijelenti, hogy *lelővi* szót használta. *Hencegni akartak ezzel is* — jegyzi meg az elnök.

Elmondja még a fiatal koronatanu, hogy a merénylek ezután szobáján keresztül hagyta el a házat. A törvényszék kihallgatása után a tárgyalást felfüggesztette és folytatását délután 4 órára tűzte ki. Itélelhetőség a jelek szerint csak az esti órákban várható.

Bartsch Stella és Wilhelms Ulding esküvője

(Saját tud.) A nagyváradi társaság két közismert tagja esküvőt örök hűséget egymásnak hétfőn este a Barátok Templomában. Wilhelms Ulding tüzérszázados vezette oltárhoz Bartsch Stella úrleányt, Bartsch Sándor kereskedelmi iskolai igazgató leányát. Az esküvői ünnepségen igen sok katonai és polgári előkelőség vett részt, ott láttuk többek között dr. Hlatky Endre Városi főispánt, vitéz Báthory-Szűts Sándor, Asztalosy Aladár vezérőrnagyokat, Buza-Kiss ezredet, Arvay és Rhéczey alezredekereket, dr. Pathó Sándor nyug. rendőrkapitányt, báró Willerding huszárszázadosot, lovag Walich Oszkár debreceni egyetemi lektort, Márton Barnabást, Kolozsváry Sándor törvényészi tanács-elnököt, valamint a tisztikar számos tagját.

Az egyházi esküvő után a mintegy 40 tagból álló társaság ünnepi vacsorán vett részt a Mátyás-ételemben, ahol az éjjeli órákig maradt együtt vidám hangulatban.

Ertesítem a helyi és vidéki közönséget, hogy 22 éve fennálló

Cipész üzletemet

Szilágyi Dezső-utca 3. alá,

Kath. Kör me lé **áthelyeztetem**

P H E N I úri és női cipész

Esperesi vizitáció a református egyházköztségben

Junius 29-re és 30-ra összehívták az egyházmegyei közgyűlést

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi református egyházköztségben szerdán és csütörtökön lesz a szokásos évi esperesi vizitáció. A vizitációt szerdán reggel 9 órakor kezdődik, s azt Vaday esperes, dr. Szabó Lajos egyházmegyei főjegyző és Bartos Adorján tanácsbíró végzi. A vizsgáló bizottság meglátogatja a református elemi és középiskolákat, az árvaházat, az aggodomházat, az össeitelepi szörványgyülekezetet, megvizsgálja az egyes parochiális körzetek múltévi munkáját, az anyakönyvi adatokat, az egyházközség tagjainak áldozatkészségét s a vizitációt eredményéről csütörtök délután 5

órákor a Református Kulturház tanács-termében tartandó presbiteri gyűlés keretében számol be. A presbiteri gyűlést Cs ern ák Béla lelkeselnök és dr. So ós István polgármester-főgondnok már össze is hívta csütörtök délután fél 5 órára.

Itt írjuk meg, hogy Vaday Béla esperes és Udvarhelyi Béla nyug. árvaszéki elnök, helyettes egyházmegyei gondnok junius 29-re és 30-ra összehívta az egyházmegyei közgyűlést. A gyűlés egyelőn főtárgya a választások kiírása az új tisztikar megválasztására, miután a zsinati rendelkezések értelmében a jelenlegi mandátumok lejártak.

Papi ruhás szovjet ejtőernyősök

Helsinkiből jelentik: A napokban Finnországban olyan szovjet ejtőernyősök ereszkedtek le, akik protestáns lelkészeknek voltak álcázva. Lengyelország területén viszont katolikus papi ruhákkal ellátott szovjet ejtőernyősök kerültek kézre. Az elfogott ügynökök vallomása és a náluk talált iratokból minden kétséget kizáróan megállapították, hogy a papi ruhába bujtatott bolsevik propagandistáknak feladata a keresztény felekezetek között ellentétek szítása volt. Koholt hírek terjesztésével arra kellett törekedniük, hogy a egyes vallású területeken a felekezeti békét megzavarják. Az elfogott szovjet ügynököknél részletes ut-

sítást találtak, amelyekből kiderült, hogy hitbuzgalom köpenye alatt kommunista sejteket akartak szervezni. De ezenkívül az ügynököknek még két más célja is volt: egyfelől kivonni a híveket az egyházak befolyása alól, másfelől szektárius tanokat terjeszteni. E szektákban, a moszkvai utasítások szerint, burkolt formában, a fennálló rend elleni tanokat terjesztették volna és az így beszervezett „hívek” önkéntelenül is a szovjet ügynökök vak eszközeivé váltak volna.

A bolsevista felforgatók terve óriási felháborodást, veszettséget keltett az érdekelte országokban.

Nem változik a tűzifa ára

Október 1 után a friss fa ára 40 fillérrel alacsonyabb lesz

A Hivatalos Lap május 31-i számában közli a tűzifa legmagasabb árának megállapítását. A rendelet értelmében az 1940.—41. gazdasági évben kitermelt tűzifára megállapított legmagasabb leadóállomási árak az 1941.—42. gazdasági évben kitermelt tűzifára is érvényesek.

Az 1942. évi október hó 1. napja után kitermelt és e kitermeltől számított 6 hónapon belül szállított tűzifa (friss fa) ára — az akácfa kivételével — az érvényben lévő áraknál métermázsánként 40 fillérrel alacsonyabb.

Az új burgonya árának megállapítása

A Hivatalos Lap május 31-i számában közli az 1942. évi termésű újburgonya legmagasabb termelői, nagykereskedői és fogyasztási árának megállapítását.

A rendelet értelmében az újburgonya fogyasztási ára a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés által számított mindenkori rendelkezési — állomási áránál, a közbekapcsolódó kereskedők számára való tekintet nélkül, mázsánként legfeljebb 7 pengővel lehet magasabb.

Ha kiskereskedő az újburgonyát a fogyasztó kívánságára papirzacskóban szolgálja ki, a papirzacskó önköltségi ára külön felszámítható.

A termelők közvetlenül fogyasztók részére házhoz szállítva, vagy nyílt piacon történő eladásánál, a megállapított termelői árhoz — fajtára és mennyiségre való tekintet nélkül — mázsánként legfeljebb 3 pengőt számíthatnak.

A rendelet május 31-én lépett életbe.

Tisztjelölteket vesznek fel a magyar tengeri kereskedelmi hajók tisztikarának utánpótlására

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar tengeri kereskedelmi hajók tisztikarának utánpótlására tisztjelölteket vesznek fel. A fedélzeti tiszt-pályára jelentkezők számára valamely hazai gimnázium érettségi bizonyítványa, a gépészeti tiszt-pályára jelentkezők számára valamely hazai felsőipariskola gépészeti tájékoztatást nyújt a M. Kir. Tengerészeti Hivatal (Budapest, II. Lánchíd-utca 7).

Berlinbe érkeztek a magyar-német szövetségi bizottság magyar tagjai

Berlinből jelentik (MTI.): A magyar-német szövetségi tanulmányi bizottság tagjai junius 1 és 4-ke közt Berlinben és Boroszlóban teljes ülést tartanak. Ebből az alkalomból a bizottság magyar tagjai hétfőn délelőtt Berlinbe érkeztek. Egy órákor Sztójay Döme berlini magyar követ kíséretében látogatást tettek a német pénzügyminiszternél, majd megtekintették a birodalmi sportpalotát. Délután résztvettek a magyar követnek tiszteletükre rendezett teáján. Este a magyar vendégek meghallgatták a német operaház előadását.

Megkezdte tanácskozását a magyar-német vegyesbizottság. Budapestről jelentik (MTI) Kállay Miklós miniszterelnök hétfőn délután 12 órakor fogadta Zschintsch német birodalmi államtitkár. Az államtitkár ezután Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi minisztert kereste fel a kultuszminiszterumban. Fél 2 órákor kezdődött meg a magyar-német vegyesbizottság ülése a kultuszminiszterium tanácstermében. Az értekezletet délután folytatták.

Egyes textilárak bejelentése

A Budapesti Közlöny 1942. május 29-121. számában megjelent 35 109—1942. Ip. M. számú rendelet értelmében minden természetes vagy jogiszemély, aki a rendeletben, illetve mellékleteiben felsorolt anyagokból az illető anyagra vonatkozólag meghatározott mennyiségű vagy annál nagyobb készletet tart, köteles ezt a készletét a m. kir. Ipari Anyaghivatalhoz, az erre a célra szolgáló űrlapokon havonként megnevezni. A bejelentést első esetben az 1942. május hó 31. napján meglévő készletre vonatkozólag legkésőbb a hónap 5. napján kell megnevezni. Az űrlapokat a Kereskedelmi és Iparkamaránál lehet beszerezni. A nagyszámu anyag bejelentésére 17-féle nyomtatvány készült és a nyomtatványok csak azoknak a cikkeknek bejelentésére szolgálhatnak, amelyek rajtuk fel vannak tüntetve. Egyes nyomtatvány ára 20 fillér.

Laval és Abetz megbeszélése. Párizsból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Laval francia kormányfő hétfőn megbeszélést folytatott Abetz német nagykövettel, majd a munkaadók és munkások képviselőit fogadta.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Vitéz Marton Béla tisztelgő látogatása dr. Scheffler János püspök apostoli kormányzónál

Nagyvárad. Saját tud. Vitéz Marton Béla országgyűlési képviselő, a Nemzeti Munkaközpont országos elnöke az országos főtisztviselők körében ma délután 1 órakor tisztelgő látogatást tett dr. Scheffler János püspök-apostoli kormányzónál és meghívta ma esti beszámolójára, amelyet a Nemzeti Munkaközpont helyi szervezete előtt fog megtartani. Dr. Scheffler János a meghívást elfogadta és résztvevő a díszgyűlésen.

RÓMAI KÖVETÜNK AZ OLASZ KIRÁLYNÁL. Rómából jelentik (MTI.): Elena királyné és császárné hétfőn kihallgatáson fogadta a római magyar követet.

Ürnapj tudnivalók a katolikus asszony- és leányegyesületek tagjai számára: A székesegyházi 9 órás szentmise közösen veszünk részt. Utána felorakozunk a körmenetre a következőképpen: a szerzetesnők csoportja után a Mária Kongregációk és Mária társulatok, Szeretetegyletek, Katolikus Nővédő, Szent Monika Közösség, a D. L. tagjai és bezárólag a fehérsapkás Klossz tagok. Kérjük ez alkalomra a jelvények feltűzését, egyensapkák és ruhák — már akinek van — viselését. Rendezőség.

FÖLDRENGÉST JELEZTEK AZ ATHÉNI KÉSZÜLÉKEK. Athénból jelentik (MTI.). A NTL. jelenti: Az athéni földrengéskutató intézet műszerei hétfőn délelőtt 10 óra 30 perckor kisebb-nagyobb földrengést jeleztek.

Segítsen a hadiárvaikon a Monika sorsjegy vételével

Meghalt Czoczek Alajos. Bihar megye és Nagyvárad egy régi közismert alakja hunyt el vasárnap. Czoczek Alajos, a Berettyó Ármentesítő nyilvántartója, tartalékos honvéd százados, a szeghalmi járási ipartestület elnöke, 75 éves korában hosszas szenvedés után hagyta el a földi életet. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése kedden délután 3 órakor volt Szeghalmon.

LEÉGETT EGY ÖTEMELETES ÁRUHAZ BRÜSSZELBEN. Brüsszelből jelentik (MTI.). A NTL. jelenti: Egy ötemeletes brüsszeli áruház a lángok martaléka lett. Az elpusztult áru mennyisége 11 millió frankot képvisel. A tűzvész megfékezésénél kitűntek a német véderő tüzoltó alakulatai.

Bajtársi parancs. A szokásos csütörtöki összejövetel helyett, tekintve, hogy folyó hó 4-én ünnep van, a bajtársak 3-án este (szerdán) kötelesek a székházban megjelenni. Tűzharcos Szövetség Elnöksége.

KORLÁTOZZAK A NÉMET LAPOK TERJEDELMÉT. Berlinből jelentik (MTI.). Június 1-től kezdve a német sajtótermékek oldalterjedelmét korlátozzák.

MISKOLC VÁROS 150 TEHENET VESZ. Miskolcra jelentik: A város törvényhatósági bizottsága ülést tartott. A főispán jelentette, hogy Miskolcon is megszerették a szociális közönséget, amely a polgári és katonai hatóságokkal, a társadalmi egyesületekkel és az ONCSÁ-val együttműködik. A törvényhatósági kisgyűlésen a polgármester közölte, hogy a terjesztésére a város 180 pengő kölcsönt vesz fel. A kölcsönből 150 tehenet vásárolnak. A teheneket gazdáknak adják kölcsön és a gazdák kötelesek a termelt tejet Miskolcra beszállítani. Ezzel a művelettel a városi napi 1200 liter tejet biztosít magának a már eddig meglévő mennyiségen felül.
Kuzmich Gábor Berlinbe utazott. Berlinből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Kuzmich Gábor postavezérigazgató posta-műszaki kérdések megbeszélésére Berlinbe érkezett.

Uj kerékpárok részletre is. Javítások olcsón JAKAB műszerésznél
 Kossuth-u. 5. Tel. 1.23-30.

HATAÁRULÁSÉRT HALÁLRAÍTELTEK EGY BOLGÁR TÁBORNOKOT. Szófiából jelentik: (MTI.) A Stefani jelenti: A bíróság Zsinov Vladimir tábornok hazaárulás büntetése miatt golyó általi halálra ítélte. Egy vádlott társát szintén halálra, a másikat életfogytiglani kényszermunkára ítélte a bíróság.

HALÁLRAÍTELTEK BULGÁRIÁBAN ÖT KOMMUNISTÁT. Szófiából jelentik (MTI.). A NTL. jelenti: A plovdivi bíróság hétfőn este ítéletet hozott azoknak a kommunistáknak a perében, akik 1941 augusztus 31-én megtámadtak egy gyűjtőtáborba és eközben megölték egy rendőrt. A vádlottat halálraírték, a többi hosszabb szabadságvesztésre.

A Magyar csárda

a Félix-fürdő legkellemesebb szórakozóhelye
Estenként szabadbansült erdélyi flecken.
Kitűnő italok, elsőrangú cigányzene. A nagy terrazon délután és este a közkedvelt **Kozák Arpád** kombinált zenekara szórakoztatja a fürdőközönséget.
 Szíves pártfogást kér:

Balázs Ferenc vendéglős.

BOLSEVISTA ÜGYNÖKÖK TÁMADÁST SZERVEZTEK PÁRIZSBAN EGY ÉLELMISZER ÜZLET ELLEN. Párizsból jelentik: Párizsban a Rue de Seine-en ki akartak fosztani egy üzletet. Amikor a rendőrök elfogták a tettest és el akarták szállítani, a tömegből több revolvér lövést adtak le. A lövedékek következtében két rendőr meghalt és három megsebesült. A merénylők közül kettőt sikerült letartóztatni. Laval miniszterelnök a rendőrfőnök kíséretében meglátogatta a sebesült rendőröket és résztvevett az áldozatul esett rendőrök temetésén. Vasárnap éjjel hivatalos közleményt adtak ki Vichyben a támadásról. E szerint a rendezavarás kezdemények letartóztatásakor és igazolásakor kitűnt, hogy az egész ügy bolsevista eredetű. Az ügy az államtörvényszék elé kerül.

Segítsen a hadiárvaikon a Monika sorsjegy vételével

Felekasztotta magát Bódi János földműves. Nagyvárad. Saját tud. Mára virradóra dr. Korányi-utca 18. szám alatti házában padlással felekasztva találták Bódi János földművest. A megremült házbellek telefonáltak a mentőknek és értesítették a rendőrséget is, ahonnan azonnal biztonság szállt ki a helyszínre és megejtette a hullásművelet. Ennek során megállapították, hogy az életunt ember felesége gyógyíthatatlan betegsége miatt vett végtét életének. Minthogy büntény nem lászik fennforogni, az ügyész az a temetési engedélyt már ki is adta.

Hegyközségek is adhatnak „mérregjegyet” gazdanikotinra. A földművelésügyi miniszternek a belügy- és pénzügyminiszterrel egyetértésben most kiadott rendelet értelmében a növényvédelmi célokat szolgáló gazdanikotin (kedvezményes áru nikotin) beszerzéséhez szükséges „mérregjegyet” tagjaik részére a hegyközségek is kiállíthatják és kiszolgáltathatják. A hegyközségek a „mérregjegyet” ugyanolyan feltételek mellett adják ki, mint amilyen feltételeket a kormányzati rendelkezések a községi eljárások (polgármesterek) számára megállapítanak.

A SZINHAZI ALKALMAZOTTAKRA IS ÉRVÉNYES A LEGKISEBB MUNKABÉR-RENDELET. A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét, amely a magánszínházak műszaki és nézőtéri alkalmazottaira is hatályba lépteti a legkisebb munkabérek megállapítását.

Segítsen a hadiárvaikon a Monika sorsjegy vételével

A bácskai szerbek beléptek a MEP-be
 A MOT jelenti: Az északnyugat-bácskai szerbek zombori értekezletükön elhatározták, hogy szervezetükkel együtt belépnek a Magyar Élet Pártjába.

Korona Filmszínházban keddtől, modern társadalmi színmű

Eszményi asszony

Charles Boyer és Katherine Hepburn. A newyorki filmharmonikus zenekar Toscaninivel.

BOMBA ROBBANT EGY PÁRIZSI KÁVÉHÁZBAN. Párizsból jelentik (MTI.). A Stefani Iroda jelenti: Két ismeretlen egyén be akart hatolni a Boulevard du Palais-on levő rendőrkapitányzóra. Műtán nem engedték be őket ugyanabban a házban levő kávéháza tértek be és elhelyezték poggyászukat. A poggyászhombomból megölt egy pincért és egy rendőrfelügyelőt, 6 embert, köztük egy újságíró megsebesített. Az anyagi kár tetemes.

Küzdalem a mételeykór ellen. A földművelésügyi miniszterium erdélyi kiadatlósága a napokban jelentette meg 9-ik számú kiadványát, amelynek címe: Küzdalem a mételeykór ellen. Megfigyelések az erdélyi mételeykórjárva nyckról, azoknak az okairól és az ellen való védekezés hiányairól. Írta: Kollonay Endre dr. erdélyi m. kir. állategészségügyi felügyelő. Aki ismeri azt a mérhetetlen pusztítást, amit a mételeykór Erdély juhállományában végz és azt a felbecsülhetetlen kárt, amit nemzetgazdaságnak és gazdának emiatt el kell szenvednie, jól tudja, hogy a mételeykór leküzdése, mennyire elsőrendű érdek. Eppen ezért hálásak lehetünk dr. Kollonay Endrének, aki alapos szaktudással nyult ehhez a kérdéshez, de elismerés illeti Balogh Vilmos dr. miniszteri tanácsost, a kirendeltség vezetőjét, aki ezeket a kiadványokat beindította és rendszeresítette, továbbá Solhy Ernő dr. miniszteri titkár, a kiadványok szerkesztőjét is. A füzet díjtalanul jut az érdekeltek kezébe.

Az étkezési cirok legmagasabb fogyasztói ára. A közellátásügyi miniszterium részletesen szabályozta az étkezési cirokkása minőségi feltételeit. A minősítési előírásoknak megfelelő étkezési cirokkása legmagasabb fogyasztói árát azokon a helyeken, ahol a hantolós üzemek telephellyel rendelkeznek, különként 1.02 pengőben, az ország többi részében pedig, távolsági körzetek szerint, 1.04, 1.06 és 1.08 fillérben állapították meg.

NYILTÉR

A Baross Szövetség által megküldött levelet az alábbiakban közöljük:
 Tékintetes
 Nagy János urnak
 a Baross Szövetség nagyváradi szerv. ügyvezető igazgatója
 Nagyvárad

Mélyen tisztelt Elnök úr!
 Elutazásom előtt kerestem Elnök urat, hogy elhatározásomat személyesen közöljem. Mivel székelyhídi kiszállása akadályozta, így nem találkozunk.

Hivatalos elfoglaltságom (a román időről visszamaradt nagyterjedelmű hagyaték feldolgozása) s egyéb közügyekkel kapcsolatos elfoglaltságom elvégzése az elmúlt időkben annyira igénybe vett, hogy hosszabb pihenésre van szükségem s régi egészségügyi állapotom visszaszerzése csak akkor remélhető, ha hivatali elfoglaltságom utáni időmet pihenésre fordítom.

Erre tekintettel a „Baross” Szövetség nagyváradi szervezetének azon megütsztelő bizalmát, amellyel a múlt év április havában tartott alakuló közgyűlésen az elnöki székbe emelt, ismétleten megkoszonva az elnöki tisztségről ezennel lemondok.

Amikor mint volt elnök bucsuzóm, kérem kedves Baross testvéreimet a fokozottabb s szeretetteljes keresztény ösezfogásra. Szébb jövőt!

Hazafias üdvözléssel:
 Dr. Vitéz Keszthelyi Zoltán s. k.

Nagyszabású uszóverseny és vízilabdamerkőzés június 6-án a városi partifürdőben

(Saját tud.) A Nagyváradi Sport Egylet uszószakosztálya f. hó 6-án este 9 órai kezdettel uszóversenyt és vízilabda mérkőzést rendez a kerületi legjobb uszóinak részvételével.

A versenyen részt vesz Diénes Gyula, a magyar válogatott uszókeret tagja is, aki mint katoná, az NSE színeiben fog bemutatkozni.

A villanyfényes vízilabda mérkőzés után hangulatos tánczenére a szép fekvésű és pazar kivilágítású partifürdő teraszán megkezdődik a tánc, amely záróráig fog tartani.

Külön villamos járat éjjel 1 óráig.

Mi újság a piacon?

(Saját tud.) Az utóbbi hét kedvező időjárása lényegesen feljávította a termelők felhozatalát. Különösen szénafélékben volt nagyobb kínálat. Az új burgonya és korai cseresznye piacra hozatala biztató remény arra, hogy rövidesen a kisebb pénzü fogyasztók is hozzájuthatnak. A hétfői legmagasabb árak a következők voltak:

Zöldségfélék: (Közepes felhozatal)

1 kgr új burgonya 2—2.50, 1 kgr szárazbab 0.70—0.80, 1 kgr borsó 0.80—1.06, 1 csomó zöld hagyma 0.08—0.12, 1 kgr spárga 2—2.50, 1 kgr sóska 0.80—0.90, 1 kgr csöves zöld borsó 2—2.50, 1 drb új karalábé 0.20—0.30, 1 drb zeller 0.20—0.30, 1 kgr zöldbab 2—2.90, 1 drb uborka 0.40—0.60, 1 csomó hónapos retek 0.06—0.12, 1 kgr spenót 0.70—0.90, 1 drb torma 0.06—0.20 pengő.

Gyümi-félék: (Gyenge felhozatal)

1 kgr alma 3.40—4.80, 1 kgr narancs 3.40—3.80, 1 drb citrom 0.16—0.24, 1 kgr cseresznye 3—3.20 pengő.

Élőállatok: (Közepes felhozatal)

1 drb szarvasmarha, vágó, kgr. 1.20—1.30, 1 drb fejőstehén 480—1200, 1 drb szopós borjú kgr 1.30—1.40, 1 drb kismalac 20—30 pengő.

Tejtermékek: (Közepes felhozatal)

1 liter tej 0.32, 1 kgr vaj 4.90—5.90, 1 kgr juhtúró 2.80—3.20, 1 kgr tehéntúró 1.10, 1 kgr tejfel 1.40, 1 kgr tehén sajt 1.90—2 pengő.

Kenyér:

1 kgr egységes 46 fillér.

Halfélék: (Gyenge felhozatal)

1 kgr sulyu ponty 3.20—3.60, 1 kgr apró hal 1.60—2.50 pengő.

Szárnyasok: (Gyenge felhozatal)

I, II, III o. csirke kgr 2.60, 1 drb tojás 0.14—0.16, kgr. 2.90 pengő.

Szénafélék: (Közepes felhozatal)

100 kgr lóhere I o. 12—14, 100 kgr lóhere II o. 11—13, 100 kgr lucerna I o. 14—16, 100 kgr lucerna II o. 13—15, 100 kgr széna 11—13, 100 kgr szalma 6 pengő.

Húsarak:

1 kgr marhahús 2.84, 1 kgr növénydekmarha 2.94, 1 kgr bivalyhús 2.70, 1 kgr zsír 3.30, 1 kgr tepertő 3.30 pengő.

Színház-Zene-Művészet

Bánky Róbert kapja meg a szegedi színházat?

Szegedről érkezett jelentés szerint a szegedi Városi színház csaknem három héti óta tartó válsága hosszú tárgyalások után megoldódott. Szeged városa a közoktatásügyi minisztérium művészeti székének hozzájárulásával vitéz Bánky Róbertet bízta meg az igazgatói tisztséggel.

Bánky az Új Magyar Színház és a Fővárosi Operettszínház együttműködésével fogja megszervezni a szegedi társulatot. Vállalkozott az új igazgató a szegedi szabadtéri játékok megszervezésére és megrendezésére is.

Férfiruhákat használ-
takat, legjobb áron
vehet, eladhat

MOLNÁR

használtruha üzletében
Bémer-tér 1 (udvarban).
Hívásra házhoz jövök

Kassa és Miskolc önálló szintársulatot kap

Miskolc és Kassa városok polgármesterei megbeszélést folytattak egymással a színházi kérdésekről. A megbeszélésekről Pohl Sándor polgármester a következőket mondotta: Azt hiszem sikerült a legkedvezőbb megoldást létrehozni, amely elhagyja a staggione hátrányos oldalait, viszont megtartja azokat a bizonyos előnyöket, amelyek a staggione rendszerrel kétségtelenül együttjárnak. Megállapodásunk lényege az, hogy Kassa is, Miskolc is önálló szí-

nikerületet alkot, amelyekhez 2—2 nyári állomás is tartozik. A kassai igazgató vitéz Tolnay Andor, a miskolci Földessy Géza lesz. A vándorlásoknak végük szakad. A színházgatóknak módjukban lesz jobb erőket szerződtetni, amit még azzal is elősegítünk, hogy hozzájárulunk a két színházgató előterjesztéséhez, amely szerint együttesen is alkalmazhatunk kiváló színészeket. Ezek felváltva a két városban lépnek fel.

SPORT

DVSC elleni mérkőzésével készül a NAC

(Saját tud.) A vasárnapi NAC vereséget egészen új beállítással látjuk a vezetőség, illetve a játékosokkal folytatott beszélgetésünk után. Bár bevallják, hogy a könnyelműségük nagyban hozzájárult a bajnoki pontok elhullajtásához, mégis a legtöbb panasz a mérkőzés bírása ellen van. A vezetőség tagjai odanyilatkoztak, hogy szinte példátlan esetek érték a mérkőzés alatt egymást, csaknem minden esetben ebből születtek a gólok.

A zöldfehérek egyébként ma könnyű edzést tartanak s készülnek a DVSC ellen, amely Urnapján látogat el hozzánk. Arra a kérdésre, hogy a Szolnok elleni mérkőzés előtt nem lesz-e hátrányos egy ilyen komoly mérkőzés lejátszása — Krüger sportigazgató

szerint erre egyenesen szüksége van a csapatnak. A debreceniek vendégszereplése iránt egyébként óriási érdeklődés nyilvánul meg, mindenki lesi-várja a nagyszerű vasutas egyesület első nagyváradi bemutatkozását. Mint értesülünk, az Urnapi mérkőzés visszavágóját június 28-án, a bajnoki idény befejezésével Debrecenben tartják. A „Kálvinista Róma” már most készülődik a NAC vendéglátására s mint értesülünk, ünnepi külsőségek között rendezik meg a találkozót, amikor is első esetben szerepelnek fiaink a régi patinás alföldi városban.

Egyébként a csütörtöki mérkőzésen a csapat összehajlásán csak csak annyi változás várható, hogy Fuszek játszik jobbszélő.

Augusztusban országos atlétikai, uszó- és cselekvőbajnokságot rendez a leventék országos parancsnoksága

Szeptemberben megindul a levente labdarugó- és kézilabda-bajnokság

(Levente Hírközpont jelenti.)

Hatalmas, méreteiben páratlan magyar sportesemény-sorozat kialakulásáról adhatunk hírt.

A leventék országos parancsnoka 1942. augusztus 22-én és 23-án Budapesten országos leventeatlétikai versenyt tart az I. hadtestparancsnokság rendezésében. Augusztus 8. és 9-én Szegeden országos levente uszóversenyt rendeznek, augusztus 15-én és 16-án országos levente labdarugó- és kézilabda-bajnokságot rendeznek Kolozsvárott.

Ezeket a versenyeket a levente-egyesületek házi-versenyei előzik meg, amelyeket az ország valamennyi leventeegyesületének július 13-ig meg kell rendeznie. Az ezekben a versenyekben bizonyos meghatározott szintet elért leventék hadtest-versenyeken vesznek részt, amelyeket minden hadtest július 20. és 31. között rendez meg. Budapest feletti sportterületénél felelős külön területi egységet alakítottak ki a hadtestekben. Ezek a hadtestversenyek megrendezésére le-

ventét állítanak a rajthoz.

Külön csoportban versenyeznek, az atlétikában a 15—18 évesek, valamint a 19—23 évesek, uszásban a 12—14, a 15—18 és a 19—23 évesek, cselekvőben 15—18, 19—23 évesek.

Az egyéni bajnokságokon 7:5:4:3:2:1 arányban pontoznak, csapatversenyekben a pontozás ennek a kétszerese. A hadtestek és a levente-egyesületek között külön pontverseny lesz.

Ezenkívül intézkedés történt, hogy szeptemberben levente labdarugó- és kézilabdabajnokság induljon meg. Ezek a bajnokságok 120.000 levente-íjút foglalkoztatnának.

A fent felsorolt bajnokságok résztvevői kizárólag iskolán kívüli leventék résztvevői lehetnek, tehát ezeket a bajnokságokat a KISOK és a MEFSOK tagjainak teljes kizárásával fogják megrendezni.

A bajnoki versenyek szervezését és rendezését Balássy András testnevelésügyi főelőadó és Raffay Károly testnevelésügyi előadó végzi, vitéz Kudriczy Istvánnak, a leventék országos parancsnokának rendelkezései értelmében.

APRÓHIRDETÉSEK

Hülönfélék

Keresek olyan tanárt, aki a gimnázium magánúton való vizsgálatra tanuló előkészítését vállalja. Címét a kiadóhivatalba „Tanulás” jellegre. 534

Izletes konyha, jó borok Mátyás-éterem kerthelyiségében. Szilágyi Dezső utca 5.

Eladó költözés miatt jutányosan egy hentes pult kőlappal és rézfogásokkal. Szöllőtelep-u. 10. 498

30.000 darab új téglá eladó. Cím a kiadóban. 500

SZÉP, keveset használt mély gyerekkocsi eladó. Petőfi-utca 17.

Allást keres

Allást keres tanítónőképzőt végzett 25 éves római katolikus vallású leány. Gépir, nemetül levelez, 4 évi irodai gyakorlattal. Címét a kiadóhivatalba „Sürgős” jellegre. 535

Gépirónó, perfekt, többéves irodai gyakorlattal, gyorirástudással azonnalra állást keres. Címeket a kiadóba. 512

Intelligens erdélyi vidéki nő, falusi nagy náztartás, gazdaság vezetését önállóan, felelősséggel vállalja, plébánián magánosnál, kevés fizetésért. Tarma, Zenta, Kard-utca 18. 524

Allást keres 4 középiskolát végzett 24 éves római katolikus vallású, 2 évi irodai gyakorlattal, bíró fiatalember, gépr. Címét a kiadóhivatalban „Mindenkori elfoglalva” jellegre. 529

Elveszett

Elveszett Cziczzer Antal névre kiállított kenyérjegyek. Kérem a megtalálót, tekintettel, hogy 5 tagu család volt, adja le Szöllősi-rét, Zichy Mihály-u. 58. alá.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda R. T.
Igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyváradi, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.